

2023-09-07

Referens:
Sebastian OlofssonDiarienummer:
KS 2025-000550

Justitiedepartementet

Diarienummer: Ju2023/01620

Remissvar över betänkandet **SOU 2023:37 Utredningen om åtgärder mot kontroller av flickors och kvinnors sexualitet**

Sammanfattning

Skellefteå kommun instämmer i stora delar av utredningen och tycker det är mycket positivt att utredningen föreslår förändringar i lagstiftningen som förstärker skyddet flickors och kvinnors personliga integritet.

Skellefteå kommun ser positivt på möjligheten att besluta om utreseförbud. Tolkningen av begreppet "påtaglig risk" utan närmare precisering av begreppet kopplat till beslutet om utreseförbud bedömer Skellefteå kommun försvåra tillämpningen av lagstiftningen. Skellefteå kommun anser att det är angeläget att begreppet och tillämpningen tydliggöras med fokus på att skydda barn. Skellefteå kommun anser vidare att i det fall utreseförbudet införs i LVU så bör man överväga om inte möjligheten att fatta beslut om utreseförbud även ska kunna omfatta den som fyllt 18 men inte 20 år i likhet med beslut om vård enligt 1 § 3 st. LVU.

Utredningen föreslår inte en kriminalisering av intygande av sexuell oskuld. Skellefteå kommun anser att intyg om sexuell oskuld och beställning av intygen ska kriminaliseras. Skellefteå kommun anser att bevisbördan för att påvisa en oskulds kontroll kan vara svår särskilt med tanke på att flertalet genomförs utomlands, vilket talar för en kriminalisering även av intyg. Skellefteå kommun anser även att själva beställningen ska vara kriminell eftersom det kan ha en preventiv effekt mot en etablerad och förlegad hederskultur. Att kriminalisera intyg och beställningar av intyg på oskuld kan även motverka oskuldskontroller och oskuldsingrepp.

Skellefteå kommun anser att alla undersökningar av någon annans kvinnliga könsorgan i syfte att, för egen eller annans del, bedöma om personen är eller framstå som oskuld ska anses vara ett brott. Skellefteå kommun anser även att straffskalan bör vara minst ett års fängelse när det avser ett kirurgiskt ingrepp på barn med tanke på gärningens allvar och barns utsatthet.

Utreseförbud

Utredningen föreslår en utökad möjlighet att besluta om utreseförbud enligt 31 a § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Enligt utredningen ska det finnas en påtaglig risk för att någon som är under 18 år förs utomlands eller lämnar Sverige i syfte att genomgå ett oskuldsingrepp. Skellefteå kommun ser positivt på möjligheten att besluta om utreseförbud. Tolkningen av begreppet "påtaglig risk" utan närmare precisering av begreppet kopplat till beslutet om utreseförbud bedömer Skellefteå kommun försvåra tillämpningen av lagstiftningen. Bedömningen måste av naturliga skäl bygga på antaganden, dessa ska såklart vara så väl underbyggda som möjligt, men en större osäkerhet måste accepteras för att skydda barns personliga integritet. Skellefteå kommun anser att det är angeläget att begreppet och tillämpningen tydliggörs med fokus på att skydda barnen utan att invänta rättspraxis. Skellefteå kommun anser vidare att i det fall utreseförbudet införs i LVU så bör man överväga om inte möjligheten att fatta beslut om utreseförbud även ska kunna omfatta den som fyllt 18 men inte 20 år i likhet med beslut om vård enligt 1 § 3 st. LVU, för att stärka skyddet även för unga vuxna.

Kriminalisering av intygande av sexuell oskuld

Utredningen föreslår inte en kriminalisering av intygande av sexuell oskuld. Skellefteå kommun anser att intyg om sexuell oskuld och beställning av intygen ska kriminaliseras, Skellefteå kommun anser sammantaget att det finns tillräckliga skäl att kriminalisera intyganden och beställningar. Skellefteå kommun anser att den personliga integriteten kopplat till sin sexualitet ska väga tungt i rättstillämpningen. Utredningen menar att genom kriminaliseringen av oskuldskontroller minskar i praktiken utrymmet att straffritt intyga oskuld. Skellefteå kommun anser däremot att bevisbördan för att påvisa en oskuldskontroll kan vara svår särskilt med tanke på att flertalet genomförs utomlands, vilket talar för en kriminalisering även av intyg. Skellefteå kommun anser även att själva beställningen ska vara kriminell eftersom det kan ha en preventiv effekt mot en etablerad och förlegad hederskultur. Att kriminalisera intyg och beställningar av intyg på oskuld kan även motverka oskuldskontroller och oskuldsingrepp.

Straffskala

Utredningen föreslår straffskalan för undersöka någon annans kvinnliga könsorgan i syfte att, för egen eller annans del, bedöma om personen är eller framstår som oskuld, till böter eller fängelse i högst 1 år och i ringa fall ska gärningen inte utgöra brott. Skellefteå kommun anser att alla undersökningar av någon annans kvinnliga könsorgan i syfte att, för egen eller annans del, bedöma om personen är eller framstår som oskuld ska anses vara ett brott. Skellefteå kommun anser att kvinnans och barnens personliga integritet ska väga tyngre i lagstiftningen, det

SKELLEFTEÅ KOMMUN

måste finnas ett påtagligt medicinskt syfte för kontroller av kvinnors och barns könsorgan.

Utredningen föreslår straffskalan för ingrepp i någon annans kvinnliga könsorgan i syfte att det ska framstå som att personen är oskuld till böter eller fängelse i högst ett år. Skellefteå kommun anser att straffskalan bör vara minst ett års fängelse när det avser ett kirurgiskt ingrepp på barn med tanke på gärningens allvar och barns utsatthet. Skellefteå kommun anser därför att straffskalan bör differentieras utifrån om ingreppet gjorts på barn eller en myndig kvinna som samtyckt till ingreppet utan påtryckningar, tillskillnad från könstypning i lagen (1982:316) med förbud mot könsstypning. Skellefteå kommun anser att den personliga integriteten, barns utsatthet och kvinnors rätt att bestämma över sin kropp bör avspeglas i straffskalan, även om Skellefteå kommun delar utredningens bedömning att ingreppen oavsett samtycke ska kriminaliseras.

§ 429 Dnr KS KS-2023-000550

109

Remiss av Förstärkt skydd för den personliga integriteten - Åtgärder mot kontroller av flickors och kvinnors sexualitet, SOU 2023:37

Kommunstyrelsens beslut

Skellefteå kommun yttrar sig enligt kommunledningskontorets förslag.

Sammanfattning

Skellefteå kommun är remissinstans för betänkandet Förstärkt skydd för den personliga integriteten - Åtgärder mot kontroller av flickors och kvinnors sexualitet. Utredningen har bland annat haft i uppdrag att analysera och ta ställning till hur skyddet mot kontroll av flickors och kvinnors sexualitet kan stärkas.

Kommunledningskontoret har upprättat ett förslag till yttrande enligt vilket Skellefteå kommun har synpunkter på utreseförbudet, kriminalisering av intygande av sexuell oskuld och straffskalan i utredningen. Skellefteå kommuns synpunkter grundas i att ytterligare stärka skyddet flickors och kvinnors personliga och sexuella integritet i förhållande till utredningens förslag.

Beslutsunderlag

Protokoll, kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-10-31 § 332
Tjänsteskrivelse, kommunledningskontoret 2023-09-07
Yttrande
Remissmissiv

Beslutet sänds till

Justitiedepartementet